

**Възможности за подпомагане по
Подмярка 6.3 „Стартова помощ за
развитието на малки стопанства“
от Мярка 6 „Развитие на стопанства и
предприятия“ на ПРСР 2014-2020**

РЕЗЮМЕ

Кой ще бъде подпомаган ?

Ще се подпомагат регистрирани земеделски стопани, които имат икономически размер на стопанството от **2 000 до 7 999 евро**, измерен в стандартен производствен обем (СПО) и отговарящи на критериите за допустимост към кандидатите.

Какъв е размерът на безвъзмездната финансова помощ ?

15 000 евро е общият размер на финансовата помощ за един кандидат. Изплащането на помощта се извършва на два етапа:

- ❖ **първо плащане** в размер на левовата равностойност на **10 000 евро** – в срок до 2 месеца след сключване на административен договор с ДФ „Земеделие“;
- ❖ **второ плащане** в размер на левовата равностойност **до 5 000 евро** - предоставя се само при установено от ДФ „Земеделие“ - Разплащателна агенция (ДФЗ-РА) **точно изпълнение на бизнес плана** и осъществена инвестиция в дълготрайни материални и/или нематериални активи с единична цена не по-малка от 700 лева.

Какви са условията за допустимост ?

1. Допустими за подпомагане са кандидати, които са:

- ✓ физически лица (ФЛ), навършили 18 години;
- ✓ еднолични търговци (ЕТ), еднолични дружества с ограничена отговорност (ЕООД) и дружества с ограничена отговорност (ООД), регистрирани по Търговския закон;
- ✓ кооперации, регистрирани по Закона за кооперациите.

2. Към датата на подаване на проектното предложение кандидатите трябва да:

- ✓ са регистрирани като земеделски стопани по реда на Наредба № 3 от 1999 г.;
- ✓ са получили от земеделска дейност най-малко 33 % от общите си приходи/доходи за предходната календарна година;
- ✓ имат икономически размер на стопанството в границите между левовата равностойност на 2000 евро и 7999 евро СПО включително;
- ✓ са собственици и/или ползватели на цялата налична в земеделското стопанство земя;
- ✓ са собственици и/или наематели на животновъдните сгради и помещения, използвани за животновъдната дейност, в случай че развиват такава;
- ✓ са микропредприятия или малки предприятия по смисъла на чл. 3, ал. 2 и 3 от Закона за малките и средните предприятия (ЗМСП).

За ЕТ, които са регистрирани през годината на кандидатстване в Търговския регистър и Регистър на ЮЛНЦ и като земеделски стопани по реда на Наредба № 3 от 1999 г., обстоятелствата за мин 33% приход/доход от земеделска дейност и икономически размер на стопанството в границите 2000 евро и 7999 евро СПО могат да се доказват и в качеството им на физически лица.

3. Когато икономическият размер на стопанството се доказва с намерения за засаждане/засяване на земеделски култури през текущата спрямо кандидатстването стопанска година, задължително се посочват сроковете, в които ще се извърши засаждането/засяването на земеделските култури. При изчисляване на икономическия размер на стопанството през текущата стопанска година не се допуска включване на животни с намерение за придобиване, включване на трайни насаждения с намерение за засаждане с вкоренен по картонажен метод материал, както и включване на ягоди с намерение за засаждане.

4. Когато икономическият размер на стопанството през текущата спрямо кандидатстването стопанска година се доказва със съществуващи овощни видове, лозя, многогодишни етеричномаслени култури (в т.ч. маслодайна роза, лавандула и мента), маточници и разсадници за трайни насаждения и декоративни култури, минималният брой на растенията на декар не трябва да е под минималния праг на гъстота, определен в Приложение № 4 от Условията за кандидатстване (Приложение № 1 към Заповед № РД09-623 от 28.06.2019 г.- за кратко „Условия за кандидатстване“).

5. Договорите за наем и/или аренда, включени при определяне на изискуемия минимален икономически размер на стопанството от 2000 евро СПО, трябва да са:

- ✓ влезли в сила към датата на подаване на проектното предложение;
- ✓ с минимален срок на действие 5 години от датата на подаване на проектното предложение.

6. Цялата налична в земеделското стопанство земя трябва да се стопанисва от кандидата:

- ✓ с регистрирано в общинската служба по земеделие правно основание за ползване през целия период, считано от датата на подаване на проектното предложение до изтичане на 5 години от датата на сключване на административния договор с ДФЗ-РА;
- ✓ в съответствие с чл. 33б от ЗПЗП;
- ✓ в съответствие с режимите на защитените територии, въведени със Закона за защитените територии и/или режимите на защитените зони, въведени със Закона за биологичното разнообразие, за площите от стопанството, които попадат в тях. Изискването се отнася и за кандидати, които са собственици и/или наематели на животновъдни сгради и помещения, използвани за животновъдна дейност.

Когато земята, върху която са разположени културите, включени при определяне на изискуемия минимален икономически размер на стопанството от 2000 евро СПО, се обработва на база на споразумение за масиви за ползване на земеделските земи, изготвено на основание чл. 37в, ал. 2 от Закона за собствеността и ползването на земеделските земи, кандидатът за същия размер на площта на земята, върху която са разположени тези култури, трябва да има имоти, включени в споразумението за масиви, които да са негова собственост и/или да са наети/арендувани с минимален срок на действие 5 години от датата на подаване на заявлението за подпомагане.

7. Икономическият размер на стопанството, измерен в СПО се изчислява по таблица съгласно Приложение № 5 от Условията за кандидатстване. При изчисляване на икономическия размер на стопанството се взема предвид цялата налична в земеделското стопанство земя. За кандидатите, развиващи животновъдна дейност се изисква регистрация на животновъден обект по реда на чл. 137 от Закона за ветеринарномедицинската дейност.

Във формирането на икономическия размер на земеделското стопанство участват основните култури и междинни/втори култури, засадени или с намерения за засаждане за текущата стопанска година спрямо годината на кандидатстване, които са посочени в анкетния формуляр, издаден по реда на Наредба № 3/1999 г. Данните за междинни/втори култури отглеждани в оранжерии, също се вземат предвид, когато една и съща оранжерийна площ се използва няколко пъти, тя се отчита само веднъж, като при отчитането ѝ се взема предвид културата с най-висок СПО.

При изчисляване на общия сбор на икономическия размер на стопанството на кандидата, който не трябва да надвишава 7999 евро, се вземат предвид данните на съпругът/съпругата на кандидата физическо лице, на собственика/собствениците на капитала на юридическото лице или на собственика на предприятието на ЕТ, на член на кооперацията, когато имат отделно земеделско стопанство или притежават мажоритарен дял в юридическо лице, което има отделно земеделско стопанство.

8. ЕТ, ЕООД, ООД и кооперации се подпомагат и при условие, че:

- ✓ едноличният собственик на капитала на ЕООД или собствениците на капитала на ООД или собственикът на предприятието на ЕТ няма изискуеми и ликвидни задължения към ДФЗ-РА и изискуеми публични задължения към държавата;
- ✓ за собственикът/собствениците на капитала на юридическото лице или собственикът на предприятието на ЕТ или членовете на кооперацията, е/са физическо лице/физически лица и за тях не е налице някое от обстоятелствата, заложили в „Критерии за недопустимост на кандидатите“ от Условията за кандидатстване

„ПРИХОД/ДОХОД ОТ ЗЕМЕДЕЛСКА ДЕЙНОСТ ЗА ПРЕХОДНА КАЛЕНДАРНА ГОДИНА“ ?

“Приход/доход от земеделска дейност за преходната календарна година” е доход, придобит от кандидата през преходната календарна година (спрямо датата на кандидатстване) от дейността му за производство на непреработени земеделски продукти и на преработени продукти в резултат на преработка на собствени земеделски продукти, в т.ч. получена финансова помощ по мерките от ПРСР 2007- 2013 г. и ПРСР 2014-2020 г., схемите за директни плащания, Националната програма за пчеларство, Националната програма за подпомагане на лозаро-винарския сектор и други национални схеми за подпомагане, директно свързани със земеделските дейности на кандидата.

За приходи, сформирани от продажба на земеделски продукти от животновъдна дейност, се изисква удостоверение за регистрация на животновъден обект по смисъла на чл. 137 от Закона за ветеринарномедицинската дейност за преходната календарна година. Приходи, сформирани от продажба на земеделски продукти от животновъдна дейност не се признават, ако са получени преди датата на издаване на удостоверение за регистрация на животновъден обект по смисъла на чл. 137 от Закона за ветеринарномедицинската дейност.

КАКВИ СА ДОПУСТИМИТЕ ЗА ФИНАНСИРАНЕ ДЕЙНОСТИ ?

Подпомагането се предоставя за максимален срок от 5 години само при представен бизнес план (БП) по образец, който трябва да доказва жизнеспособността на земеделското стопанство за максимален срок от 5 години и:

❖ **най-късно до изтичане на посочената в БП крайна дата на период за проверка на неговото изпълнение:**

↑↑↑ **увеличаване на икономическия размер** на стопанството спрямо първоначалния размер най-малко с левовата равностойност на 2000 евро, измерен в СПО, и/или;

↑↑↑ **увеличаване на обработваемата площ** в стопанството с най-малко 20 %, в т.ч. на площта със засетите/засадените култури, спрямо датата на кандидатстване (само за изцяло растениевъдни стопанства), и/или;

↑↑↑ **увеличаване броя на отглежданите животни** (всеки един вид от тях) с най-малко 20 % спрямо животните към датата на кандидатстване (само за изцяло животновъдни стопанства), и/или;

↑↑↑ **увеличаване на обработваемата площ в стопанството** с най-малко 20 %, в т.ч. площта на засетите/засадените култури, спрямо датата на кандидатстване и увеличаване броя на отглежданите животни (всеки един вид от тях) с най-малко 20 % спрямо животните към датата на кандидатстване (за смесени стопанства).

❖ **най-късно до изтичане на посочената в БП крайна дата на период за проверка на неговото изпълнение** достигане на съответствие с приложимите Стандарти на Европейския съюз, отнасящи се до подпомаганите дейности, по отношение на съответните ветеринарни и фитосанитарни изисквания, хуманното отношение към животните, опазването на околната среда, хигиената, сигурността и безопасните условия на труд (не се прилага за стопанства, които не попадат в обхвата на прилагане на Стандарти на Европейския съюз по отношение на съответните ветеринарни и фитосанитарни изисквания, хуманното отношение към животните, опазването на околната среда, хигиената, сигурността и безопасните условия на труд);

❖ **кандидатът ФЛ, собственикът на предприятието на кандидата ЕТ, собственикът/собствениците на капитал на ЮЛ, членът на кооперацията, избран за председател, е поел ангажимент не по-късно от подаване на заявка за второ плащане да бъде преминало обучение, включващо най-малко 18 учебни часа по основните проблеми на опазване на околната среда в земеделието** (не се прилага за кандидати със завършено средно и/или висше образование в областта на опазването на околната среда или които са получили консултантски пакет ТП 2 по подмярка 2.1.2 «Консултантски услуги за малки земеделски стопани» от ПРСР 2014-2020 г.).

❖ **постигане на поне един специфичен за стопанството резултат** съгласно таблица 1 „Цели и специфични резултати“ от Приложение № 3 на Указанията за кандидатстване.

БП трябва да:

❖ **показва, че кандидатът ще поддържа размер на стопанството, с който кандидатства, измерен в СПО**

и не по-малък от 2000 СПО, за периода от датата на подаване на проектното предложение до осъществяване на планираното увеличение;

- ❖ **показва, че кандидатът ще поддържа най-малко** икономическия размер на стопанството, измерен в СПО, с който кандидатства, включващ и планираното увеличение на стопанството за периода на подаване на искането за второ плащане до изтичане на пет години от датата на сключване на административния договор;
- ❖ **да съдържа изрично описание** на периодите от съответната стопанска година, в която кандидатът планира да извърши засаждане/засяване на земеделските култури за целия период на изпълнението му, както и информация за минималния брой на растенията на единица площ за овощни видове, лозя, многогодишни етеричномаслени култури (в т.ч. маслодайна роза, лавандула и мента), маточници и разсадници за трайни насаждения и декоративни култури;
- ❖ **задължително включва:**
 - ✓ поне една инвестиция в дълготрайни материални и/или нематериални активи с единична цена не по-малка от 700 лева;
 - ✓ описание на дейностите, с които ще започне изпълнението му, съгласно задължителните срокове.

Видовете дейности и/или инвестиции в дълготрайни материални и нематериални активи, включени в БП, трябва да съответстват на конкретната дейност на стопанството.

КАКЪВ Е СРОКЪТ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОЕКТИТЕ ?

Срокът за изпълнение на БП се определя в административния договор в съответствие със заложената в БП крайна дата на периода за проверка.

Изпълнението на дейностите включени в БП трябва да започне **най-късно 9 месеца** след датата на сключване на административния договор с ДФЗ-РА, а стартиране на изпълнението може да започне след подаване на проектното предложение.

Срокът за подаване на искане за второ плащане се посочва от кандидата в проектното предложение и трябва да бъде **не по-рано от 1 година и 6 месеца и не по-късно от 4 години и 6 месеца** от датата на подаване на проектното предложение.

Когато в стопанството се отглеждат едногодишни култури, срокът за подаване на искане за второ плащане трябва да бъде след извършване на засяването/засаждането на културите и най-малко един месец преди очакваното прибиране на реколтата от тях. Когато в земеделското стопанство се отглеждат различни видове едногодишни култури и техните срокове за засаждане и прибиране на реколтата са различни, срокът за подаване на искането за второ плащане се определя в съответствие с най-късния от тези срокове.

Когато при кандидатстване земеделският стопанин доказва икономическия размер на стопанството с намерение за засаждане/засяване на земеделски култури през текущата стопанска година спрямо датата на подаване на проектно предложение, ДФЗ - РА, извършва проверка или посещение на място и ако установи спазване на заложените в одобрения бизнес план срокове за засяване/засаждане на земеделските култури, извършва първото плащане в срок до един месец от извършване на проверката или посещението.

Крайният срок за изпълнение на проекта не може да бъде по-късно от 15.09.2023 г.

КОИ СА ПРИОРИТЕТИТЕ ПРИ ПОДБОР НА ПРОЕКТИ ?

Приоритет ще се дава на проекти:

- ❖ които се изпълняват в сектор “Животновъдство”, “Плодове и зеленчуци” и “Етерично-маслени култури” - **28 е максималният брой точки за посочения приоритет;**
- ❖ са на кандидати, чиито стопанства са сертифицирани за биологично производство на земеделски продукти и храни - **8 е максималният брой точки за посочения приоритет;**
- ❖ на земеделски стопанства в планински райони - **10 е максималният брой точки за посочения приоритет.**

Общият максимален сбор точки по посочените приоритети е 46 и ще се подпомагат проектни предложения, получили не по-малко от 10 точки по критериите за подбор.

Тежестта на критериите за подбор и методиката за нейното изчисление се преценява към датата на подаване на проектното предложение съобразно приложените към него документи и заявени данни.

Когато проектът е бил оценен по критериите за подбор, кандидатът е длъжен да поддържа съответствие с всеки един от критериите, на които е отговорявал проектът му, през целия период, считано от датата на подаване на проектното предложение до изтичане на пет години от датата на сключване на административния договор.

Кои са приоритетните култури и животни?

ПРИОРИТЕТНИТЕ КУЛТУРИ СА:

❖ ЗЕЛЕНЧУКОВИ КУЛТУРИ

Клубенови зеленчукови култури: картофи и батати.

Плодови зеленчукови: домати, пипер, сладък пипер, лют пипер, патладжан, краставици, корнишони, тиквички, дини, пъпеша, бамя, градински фасул (зелен и зърно), градинска бакла (зелена и зърно) и градински грах (зелен и зърно).

Листностъблени зеленчукови: главесто зеле, карфиол, броколи, салата, ендивидия, марули, спанак, магданоз, копър, листно цвекло, киселец, лапад и алабаш.

Кореноплодни зеленчукови: моркови, магданоз – коренов, целина, салатно цвекло, репички, ряпа и пащърнак.

Лукови зеленчукови: лук (зрял и зелен), чесън (зрял и зелен), праз и арпаджик.

Многогодишни зеленчукови: артишок, аспержи и хрян.

Лозя: десертни лозя.

❖ ОВОЩНИ КУЛТУРИ

Семкови овощни видове: ябълки, круши, дюли и мушмули.

Костилкови овощни видове: сливи/джанки, праскови/нектарини, кайсии/зарзали, череши, вишни и едроплоден дрян.

Ягодоплодни видове: ягоди, малини, къпини, френско грозде (бяло и червено), арония, касис, бодливо грозде, боровинки и смокини.

❖ МЕДИЦИНСКИ И АРОМАТНИ КУЛТУРИ

Едногодишни: анасон, кимион, чубрица, валериана – двугодишна култура, босилек, бял трън (силибум) и черна мерудия.

Многогодишни: маслодайна роза, лавандула, мента, блатно кокиче, риган, ехинацея, медицинска ружа, розмарин и салвия.

ПРИОРИТЕТНИТЕ ЖИВОТНИ СА:

Говеда и биволи: телета и малачета до 1 г.; телета и малачета над 1 г. и под 2 г. за угодяване; телета и малачета над 1 г. за разплод и бременни юници и бременни малакини; млечни крави и биволици; месодайни крави.

Овце: овце – млечни и овце – месодайни; други овце.

Кози: кози-майки; други кози.

Свине: свине – майки; прасенца под 45 дни; други свине.

Птици: кокошки – носачки; бройлери.

Други: пчелни семейства.

КАКВО Е „ТОЧНО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА БИЗНЕС ПЛАН“ ?

„Точно изпълнение на бизнес плана“ е точно изпълнение в количествено, качествено и времево отношение на всяка една от следните дейности:

- ✓ изпълнение най-късно до крайната дата на периода за проверка на изпълнението на БП на всички заложен специфични цели и резултати;
- ✓ изпълнение най-късно до крайната дата на периода на проверка изпълнението на БП на всички дейности и инвестиции в дълготрайни материални и нематериални активи;
- ✓ придобиване на знания по основните проблеми по опазване компонентите на околната среда в земеделския сектор;
- ✓ изпълнение на производствената програма на стопанството към крайната дата на периода на проверка изпълнението на БП по отношение на заложените култури и животни.

КАКЪВ Е НАЧИНЪТ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ ?

Проектните предложения се подават по електронен път чрез Информационната система за управление и наблюдение на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове (ИСУН 2020), на интернет адрес: <http://eumis2020.government.bg/>.

С квалифициран електронен подпис, наричан по-нататък „КЕП“, лице с право да представлява кандидата подписва единствено електронния формуляр, което удостоверява достоверността на всички приложени документи. Кандидатът подписва формуляра с валиден КЕП към датата на кандидатстване с титуляр и автор - физическото лице, което е законен представител на кандидата или КЕП с титуляр юридическото лице-кандидат, като автор на подписа в този случай следва да е законен представител на предприятието-кандидат. Когато кандидатът се представлява от няколко лица заедно, формулярът се подписва от всяко от тях с КЕП. Когато проектното предложение се подава от упълномощено лице, се прилага **изрично нотариално заверено пълномощно** и формулярът се подписва с КЕП на упълномощеното лице.

Кандидатът трябва да посочи електронен адрес, който да е асоцииран към профила му в ИСУН 2020 и **не може да го променя в периода на кандидатстване и оценка**. Кореспонденцията и уведомлението във връзка с оценката на проектното предложение се осъществяват през ИСУН 2020 чрез електронния профил на кандидата.

За дата на получаване на кореспонденцията и уведомлението се счита датата на изпращането им чрез ИСУН 2020. Сроковете започват да текат за кандидатите/бенефициентите от изпращането на съответната кореспонденция и уведомление от оценителната комисия в ИСУН 2020. Важно е кандидатите да разполагат винаги с достъп до имейл адреса, към който е асоцииран профила в ИСУН 2020.

КАКЪВ Е РЕДЪТ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПРОЕКТНИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ?

Оценката и класирането на проектните предложения се извършват от оценителни комисии назначени с акт на изпълнителния директор на ДФЗ-РА.

В случаите, когато размерът на заявената финансова помощ на всички подадени проектни предложения надхвърля разполагаемия бюджет по процедурата от 22 мл. евро, определен в Заповед № РД09-623 от 28.06.2019 г., се назначава комисия за извършване на предварителна оценка, назначена с акт на изпълнителния директор на ДФЗ-РА.

Оценката на проектните предложения включва:

- ✓ **Етап 1:** Предварителна оценка (ако размерът на заявената финансова помощ на всички подадени проектни предложения надхвърля разполагаемия бюджет по процедурата);

- ✓ **Етап 2:** Оценка на административното съответствие и допустимостта;
- ✓ **Етап 3:** Техническа и финансова оценка.

КАКЪВ Е КРАЙНИЯТ СРОК ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ ?

30 септември 2019 г. до 17:30 часа е крайният срок за подаване на проектни предложения по процедура BG06RDNP001-6.007.

КЪМ КОГО ДА СЕ ОБЪРНА ЗА РАЗЯСНЕНИЯ ?

Кандидатите могат да искат разяснения по документите по условията за предоставяне на финансова помощ в срок **до три седмици преди изтичането на срока за кандидатстване** на следния електронен адрес: **rdd@mzh.government.bg**. Разясненията се утвърждават от ръководителя на управляващия орган или оправомощено от него лице. Разясненията се дават по отношение на условията за кандидатстване, не съдържат становище относно качеството на проектното предложение и са задължителни за всички кандидати. Разясненията се публикуват на електронната страница на МЗХГ, ДФЗ - РА и на страницата на ИСУН 2020 в срок до две седмици преди изтичането на срока за кандидатстване.

Кандидатите могат да се възползват безвъзмездно от услугите на Националната служба за съвети в земеделието, която ще им окаже подкрепа при подготовката на документите, необходими за участие в подмярка 6.3 „Стартова помощ за развитието на малки стопанства“.

КЪДЕ МОГА ДА НАМЕРЯ НЕОБХОДИМИТЕ ДОКУМЕНТИ ?

Условията за кандидатстване са уредени в насоки, утвърдени от ръководителя на Управляващия орган на ПРСР 2014-2020 със Заповед № РД09-623 от 28.06.2019 г. Пълният пакет документи е публикуван в сайта на МЗХГ в секция Програми за финансиране>Програма за развитие на селските райони> [Насоки за кандидатстване по процедура чрез подбор № BG06RDNP001-6.007 на проектни предложения по подмярка 6.3 „Стартова помощ за развитието на малки стопанства“ от мярка 6 „Развитие на стопанства и предприятия“ от ПРСР 2014-2020 г.](#)

Настоящото Резюме е съставено на 1 юли 2019 г. въз основа на насоки, утвърдени със Заповед № РД09-623 от 28.06.2019 г. на ръководителя на Управляващия орган на ПРСР 2014-2020.

